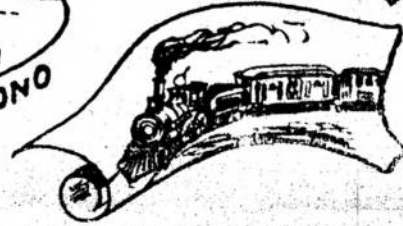

Ke Aloha Aina.

HOKUMUIA I MEI 20, 1895

BUKE III.

HONOLULU, POAONO, DEKEMABA 12, 1897.

HELU 51

KANUPEPA KEALOHA AINA

E hoopuka mau i aku ana mai ka Poakahi a ka Polima o na pule a pau o kela a me keia mahina.

Ka Uku Pepa, he 20 keneta o ka pule. No ke kope hookahi, he 5 keneta.

E lona no ka pepa mai ke Keena aku o KE ALOHA AINA, a mai ka lima aku o na Luna Lawe Pepa.

E pai ia no na Olelo Hoolaha, na anikau a me na Mele Inoa, me ke Dala kuke. Aole nupepa ma ka owili psakahi e hoonua ia ke ole e hoookaa mau ia ka uku pepa.

E hoonua pololei mai i na Nuhou na Kumumano, na Olelo Hoolaha, na Kanikau a me na Mele Inoa i ka Lunahooponopono o keia Pepa.

Aole loa e hoopuka ia a hoolaha ia kekahi manao ma na kolamu o keia Pepa, malalo o kekahi inoa kapakapa ke ole e hooike mai i ka Lunahooponopono i kona inoa pono.

Ka Nupepa Puka Pule

Ke - Aloha - Aina.

Hookahi makahiki \$2.00
Eono mahina \$1.00
Ekelu mahina ..... .50
Hookahi mahina ..... .20

EMMA A. NAWAHI.

Puuku o

Ke - Aloha - Aina

EDWARD L. LIKE.

Lunahooponopono a Hope Puuku

S. P. KANOA.

Hope Lunahooponopono.

O na kauoha Nupepa me na hoookaa Dala, e hoonua pololei mai i ka Puuku ma Honolulu.

"KE ALOHA I KA AINA"

He Haiolelo i Haawi ia ma ka Luakini o Haili i ka La Kuokoa Nov. 28, 1897.

Mai na nupepa Ka Elele Hawaii mai.

Eia makou ke hoopuka aku nei i ka haiolelo waloia a ke kahua o ka ekalesia o Haili i haiolelo ai ma ka Sabati, Nov. 28, i hoopuka ia ae maloko o ka nupepa "Ka Elele Hawaii," a penei kana haiolelo:

OLELO HOAKAKA.

Mamuli o ke noi a kekahi mau makamaka, ua ae aku ka mea haiolelo e hoolaha i keia haiolelo, aole nae me ka manao e pau pono ana na mea i haiolelo ia ma ia la, aka, o na mea hiki ke hoomanao ia, a e kala mai na poe i lohe mau no ka haule ana paha o kekahi mau mea. MEA HAILOLO.

Halelu 123:6-9. - E noi aku oukou i maluhia o Ierusalem, etc.

I keia la he 54 makahiki i hala ae nei i ae ia mai ai e na mana nui o Beritania Nui a me Farani, ka noha Kuokoa ana o keia Pae Aina malalo o ka malu o kona Hae, ka hoomalu ana o kona man kanawai a me ka hooponopono ana o kona mau alii iho. A he mea pono paha ia'u ke heluhelu aku i ka olelo kukala a ia mau aupuni no ka ae ana mai i ko kakou Kuokoa, oia, o kekahi poe o kakou iloko o keia hale aole paha i hoomaopopo no ia mea, a penei ua olelo nei:

KOPE.

"O ka Moi ke 'Lii Wahine o ke Aupuni Huiua o Beritania Nui a me Irelani, a me ka Moi ke 'Lii o ko Farani, e manao ana oia ma ko Hawaii Pae Aina he Aupuni makaukau, ka hana pololei pu me na Aupuni e ae, nolaila, nohoio iho la i ua, ua pono ke ae like laua i ka manao aku ia Hawaii he Aupuni Kuokoa ia, aole loa hoi kekahi o laua e lawe i kela aina, a me kau wahi oia aina ma ke ano kuokoa, a ma kekahiano e ae paha. O na mea i kakau i na inoa malalo nei, oia ke Kakaulelo nui no ko na Aina e o ka Moiwahine o Beritania a me ka Elele nui i ko na aina e o ka Moi ke 'Lii o ko Farani, ma kahi o na 'Lii ma Ladana, ua makaukau pono laua ma keia oihana, nolaila, ke hoakaka nei laua ua ae pakahi na Moi i keia olelo ae-like. A no ka oiaio o keia olelo ua kakau laua i ko laua mau inoa ma keia palapala hoakaka, a ua kau hoi i ko laua wewa oihana.

"Kakau lua ia ma Ladana, i ka la Iwakalua-kumamawalu o Novemaba, i ka Makamahiki o ko Kakou Haku Hookahi Tausani Ewalu Haneri me Kanahakumamakolu."

[Inoa] ABERDEEN,
[Inoa] ST. AULAIRE.

O keia ae la ka olelo kukala e pili ana i ko kakou Kuokoa i ae ia mai ai e kela mau Mana Nui o ke ao nei. Ke hoomaopopo nei no paha kekahi poe o kakou i ka wae ana o ke 'Lii puuwai loko-maikai, "Kauikeaouli ka Loko-maikai" ia Likeke a me kekahi alii kiekie a hanau o ka aina Timoteo Hualilio i mau Elele imi Kuokoa no Hawaii nei i na Mana Nui o Europa. Ua hele laua ma ke alahale me ka hoomanawanui, a ua ukali ia aku ka laua

huakai e kekahi mau mea hou i hoonua ia aku. A mamuli o ko laua hoomanawanui ua loa mai ia ke Kuokoa a kakou e haahao nei no ko kakou aina kulaiwi. A i ko laua hoi ana mai o Likeke kai hiki ola mai i Hawaii nei, a Hualilio, ua hoi kino wailua mai oia i ka aina hanau. Ua owili ia ia mau la e ka hauoli a me ke kaumaha, na hauoli no ka loa ana o ke Kuokoa, a ua kaumaha no ka hala ana oia alii kiekie a naauao o ka aina, a no ke aloha o ka Lahui a me ka hoomanao no na hana hoomanawanui a Hualilio na haku ia he kanikau aloha nana. He mea maikai no hoi paha ia'u e heluhelu aku i kekahi mau olelo oia kanikau, e hoi ke ana i ke aloha o ka Lahui no ka Elele ahonui i haalele iho i na mea aloha mahope nei, ka aina hanau nani a au aku la i na ale huli lua o ka moana no ka imi ana i ka pomaikai no ka aina aloha, no na Haku alii a me na makainana: Auwe! ua make o Hualilio ko kakou Elele nei!

Make i Tahiti, i ka aina polikua a Kane.

Hoi kino wailua mai i Hawaii nei.

Aloha ino! ua make e, ko kakou Elele nei,

Hele hoi ole mai i Hawaii nei,

E uwe kakou me ke kanikau nana,

Aloha kana mau wahi i lele ai, me ka ua Puanaiea.

Aloha kuu hospili o ka ua Puanaiea Kuu hoo a'e ale o na kai a me na moana,

Aloha kuu aina hanau a me kuu alii

Aloha kuu hohele o ke anu me ke koekoe.

Kuu hohele o na waoakua o Mesiko Pilikia i na muliwa, pilikia i ka ua

Pilikia i ke anu a me ka pololi, Pilikia i na pawa, a pilikia iwaena o na aupuni,

Aloha kuu hoo ohumu o na mea pono,

Nokamea, ua noi hookahi oia ma ka mau huakai,

Auwe oe! e ka aina hanau, pua rose o kuu alii,

Auwe oe e kuu alii, kuu mihimili. kuu haku o na haku,

E aloha aku i ka hu, ka makainana ka puuli, na alii,

Nokamea, e ike lakou ia oe, aole hoi owau pu kekahi,

Ke hele e nei au i Mauna Kula nui, Aia paha ilaila kuu Haku, kuu hoo-

pili.

Auha oe e kuu aina hanau o kuu Haku.

Ua wehe ia ka pilikia, ua pau ka

poino me ke kaumaha,

Ua Kuokoa iwaena o na aupuni hanohano,

E! mai kaumaha oukou no'u nei,

E, he haliatia aloha ia oe e ka'u Elele hoopii,

Ua kanikau au nou mai ka la a po Aloha ino ko kakou alii i make aku nei!

E ke Aupuni Hawaii, e kanikau krou a pau,

O T. Hualilio kekahi pua rose o Hawaii nei.

Ua make, ua naio, ua hele i kahi ike ole ia,

Na kakou e kanikau aloha nana.

Aloha kuu aikane punana a ke onona.

Ke hanini nei na kiowai o Kulanihakoi,

Ke haakokohi nei ka lani e hanau i kana keiki,

E ka hoopili o Hualilio, e kanikau no kou hohele,

Ua toho ehahehe me ke kaumaha no kou hohele,

Aloha ka limu ka kanaka o Manu-kepe,

Aloha ka lehua o Mokaulele,

Aloha na ko a ka Alahina i ka pali Aloha ka male lauli o Koihi,

Aloha o Kanepuni i ka wela a ka la Aloha e ka ulu hala o Kekele i ka paia e ke onona,

Aloha ka ahihi o Nuuanu i ka 'makani,

Aloha ka ua Kukalahale o Honolulu Aloha o Panaewa-nui mokulehua

Aloha ko akua okicki poo o Mahiki Aloha Waiuanue e pipio ana i ka pali.

Aloha ka ua Hee-koko-ula i ka moana Aloha o Kinimakalehua i ka wela a ka la,

Aloha Lilinoe ka wahine noho manuna,

Aloha ka nabele o Oopuoli,

Aloha ke kawelu holu i ka makani,

E ka hanauna Hawaii, e kanikau ae kakou,

E ka Moi, e kanikau ae no Hualilio E kanikau aku ia Iehova me na mea hani,

E hosana ia Iehova me ke ola a pau Eia ka la a Iehova i haawi mai ai,

E olioli kakou a e kaumaha hoi.

E na makamaka a me na hooloha—ua lawe mai au i keia kanikau i mea e hoomaopopo ai kakou i ka manao aloha o ka poe

kahiko no ka Elele imi Kuokoa o Hawaii nei. Elike paha me ke alii haku mele kaulana o ka Ise-

raela, i haku ai i mele kanikau

no Ionatona kona hooloha, a pua ae ia i kela mau olelo pokole loa.

"Ua ehahehe au nou, e kuu hoahanau e Ionatona e,

He olioli loa oe la'u, he kupanaha kou aloha la'u,

E o matana i ke aloha o na wahine"

Pela no hoi ko kakou mau Kupuna i owili iho ai i lei hoomanao aloha no ke 'lilii lakou i ale nui ai.

Eua hoo o ka aina kulaiwi aloha—I keia la ke akoakoa nei kakou me na hoomanao aloha ana imua o ke alo o ke Akua o Hualilio a me Likeke ma; a i kela wa no hoi, aia ke au la i ke kai anu o Kaleponi he mau Elele Hawaii, e hoo ana e noi i ka mana nui makamaka e hoomau mai no i ko Hawaii nei noho Kuokoa ana, a oia hoi, aia i ke anu iniki o Wasinetona ke Alii o ka aina kahi i uwalo ai no ko Hawaii pono kumau. A i keia la hoi ke hui nei kakou a hooko aku i ka leo alakai o ke 'lilii haku mele o ka Ise-raela, "E noi aku oukou imalu-lia o Ierusalem, E pomaikai auanei ka poe alohauka iaia, etc."

Ua lohe iho nei kakou i na leo pule uwao o kekahi mau makua o kakou e nonoi ana no ka pono a me ka maluhia o ka aina Hanau a kakou i aloha nui ai. O ko'u manao aole no kakou e hookau-maha wale ia kakou me he poe la ua nele i na manaolana maikai no ko kakou aina, Ke hoomanao nei au i na olelo a ka Moiwahine Liliiokalani ma ka aina e, i ka wa i ninau ia mai ai oia no kona aina hanau a me kona pono pili paa, eia kana i pane aku ai i ka mea ninan:

"Poelele maoli keia Honua,

ke nele ke kanaka i ka manaolana."

Ua nele anei kakou i ka manaolana no ko kakou aina kulaiwi?

Ke hui nei kakou i keia la me na manao hoomaikai i ke Akua, no Kona mau hana aloha i ko kakou mau alii a me na kupuna o kakou i hala, Kona hoi ana i na waimaka o kaehaeha mai a lakou aku. Ke hoomaikai nei kakou no na pono a me na pomaikai o ka wa i hala, a ke nonoi aku nei me na manaolana ula mahiehe no Kana mau kokua ana no ka wa e hiki mai ana.

(E nana ma ka wao Eia.)